No. 1824 Zaterdag 14 December 1918. 35ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

Wat zij bemerken.

Verschillend zijn de motieven, die Protestanten aanzetten tot het bestudeeren der Roomsch Katholieke geloofsleer. Ondervraagt men bekeerlingen naar die beweegredenen, dan loopen soms de antwoorden zóó variëerend uit, dat men ze moeilijk onder een algemeen hoofd kan terugbrengen. Zoo gaf een bekeerling eens de volgende explicatie over zijn gelukkigen stap.

„Dagelijks lees ik in de H. Schrift en meermalen was mij de voorspelling van Christus opgevallen over Zijn Kerk, dat zij lijden en vervolging zou ondergaan. Aan welke Kerk wordt nu deze voorzegging bewaarheid, dacht ik, aan de Katholieke of de Protestantsche? En het klare feit van den dag deed mij begrijpen, dat de Katholieke de ware moet zijn."

De vele beschuldigingen en verdachtmakingen tegen de Roomsche Kerk brachten er eenige jaren geleden den president der Nationale Bank te Chicago, William Lorimer, toe, eens kennis te willen maken met deze verguisde instelling; hij bemerkte de waarheid van het spreekwoord: „'t Zijn niet de slechtste vruchten, waaraan de wespen knagen" en werd een overtuigd katholiek.

Bij anderen wordt de studielust geprikkeld door het verlangen een uitgeloofd sommetje te verdienen. Zoo stelde in Holland pater Ermann S. J. fl 1000 beschikbaar voor een ieder, die kon bewijzen, dat in de Katholieke Kerk het beginsel „het doel heiligt de middelen" wordt geleeraard. Een Amerikaan uit Huntingdom in Indiana ging nog verder en deponeerde op een bank 10,000 dollar, te verdienen door dengene, die een der volgende beweringen waar kon maken: de Katholieke Kerk verbiedt haar kinderen den Bijbel te lezen; aflaten worden verkocht; de Katholieken aanbidden beelden; de Roomsche Kerk wil de openbare school vernietigen, vraagt geld voor de Biecht, leert de heiliging van het doel door de middelen.

Bovendien gaf hij elken geestelijke in de Vereenigde Staten volmacht ditzelfde aanbod te doen aan wien ook.

Men kan zich indenken met welk een vlijt de niet-Roomschen aan den speurarbeid zijn getogen, hoe protestantsche dominé's den man onmiddellijk met hun overduidelijke (!!) bewijzen zullen bestormd en hem geruïneerd hebben. Doch — treurige désillusie — zij bemerkten, dat het kapitaaltje niet te verdienen was en tevens dat deze klakkeloos rondgestrooide theorieën zeer nauw aan laster verwant zijn. Velen zullen hun onderzoek dan ook wel verder hebben uitgestrekt en nog wel meer „vergissingen" van hun predikant of hun protestantsche bladen bemerkt hebben. In hoever dit hun bekeering heeft beïnvloed, valt moeilijk te schatten, doch het is een verblijdend teeken, dat gedurende het jaar 1917 de Katholieke Kerk in de Ver. Staten van Amerika met 400.000 leden is toegenomen waaronder duizenden bekeerlingen. In Canada klom het aantal convertieten in den loop van 1915 tot 19,000 en 't bleef zich in de volgende jaren tamelijk gelijk. Van China weten wij, dat in 14 jaar tijd het Katholiekenaantal er toenam met 900,000, dat bekeeringen plaats grijpen bij honderden tegelijk, waaronder zelfs van mandarijnen en hooge staatsambtenaren. De vorige president der Chineesche Republiek en zijn beide secretarissen waren Katholiek.

Dit moet bij vele Protestanten toch ook wel het idee wekken: „Maar al die menschen hebben hun verstand toch niet verloren; wanneer zij bij massa tot het Roomsch geloof overgaan, zal dit wel niet zoo slecht zijn, als mij wordt voorgehouden."

Het klemmende dezer redeneering dringt zich nog meer op, wanneer zij bemerken, hoe protestantsche dominé's, schrijvers, leeraren en professoren zich openlijk ten gunste van de R. K. Kerk uitspreken. Enkele grepen uit de vele getuigenissen.

Het vorig jaar verscheen te Gütersloh een dagboek van den overleden predikant Cornelius Wilkens, ook in Holland bekend doordat hij in Den Haag is beroepen geweest. Deze protestant laat zich over de Katholieke Kerk aldus uit:

„De Katholieke Kerk is de grootste sociale aristocratie, heeft een traditie, welke tot aan de Romeinsche heerschappij reikt, komt het volk tegemoet en vertegenwoordigt geen enkele klasse.

De katholieke theologie is bij ons, Protestanten, helaas, heelemaal onbekend. Wie debatten over punten betreffende de geloofs- of zedenleer met Katholieke theologen voert, moet eerst grondige studiën maken, d. w. z. de kath. werken zelf lezen. Het zou in 't geheel niet schadelijk wezen, zoo in de protestantsche faculteiten encyclopedieën van katholieke theologen te vinden waren. De onwetendheid van de besten onder ons, wat de beste kath. literatuur betreft, is waarlijk een schande. Ontelbare predikanten leven en sterven zonder ooit een kath. boek te hebben gelezen. Daarbij doen zij het voorkomen, alsof de boeken der Katholieken slechts legenden en gebeden bevatten."

Het is deze zelfde man, die de critiek op den Bijbel noemde „het werk van een slak, die den Keulschen Dom omver wil storten."

Eveneens in 1917 verscheen er van den hoogstaanden Anglikaanschen bisschop van Oxford, dr. Gore een boek, getiteld: „The Religion of the Church." Daarin verklaart hij aan te nemen evenals de Katholieken de waarheden over God en Diens eigenschappen, de H. Drievuldigheid, de Menschwording, over Christus' dood en verrijzenis. In zake Schriftuurverklaring handhaaft hij het gezag der kerk, gelooft in de wezenlijke tegenwoordigheid van Christus in het H. Sacrament en wil het Misoffer weer in eere hersteld zien als middelpunt van allen godsdienst. Een geestelijke zijner kerk mag niet weigeren, zegt hij, de Biecht te hooren zijner geloovigen. Hij neemt de zeven Sacramenten aan, wil het kruisbeeld herstellen in de Anglikaansche kerken en het kloosterleven, gebaseerd op de drie geloften, weer invoeren. Het bidden voor de overledenen vindt in hem een krachtigen verdediger, daar hij aan een vagevuur gelooft.

De protestantsche hoogleeraar te Utrecht dr. B. Ovink zegt in zijn „Synthese", Deel I No. 5 aangaande de zoogenaamde Roomsche „Jesuïeten-moraal", dat deze laster in ontwikkelde kringen geen opgeld meer doet. Hij prijst de „menschenkennis der priesters, hun vaak diep psychologisch begrip van gecompliceerde toestanden, hun vaak tactvol behandelen der menschelijke zwakheid, hun juist inzicht in de beteekenis van het lagere en zelfs 't mechanische voor het zuiver geestelijke." Dezelfde hoogleeraar schreef: „In de R. K. Kerk geen lange preeken met uitgesponnen leerstellige beschouwingen, maar korte op het practische leven gerichte toespraken. En het zoo onverkwikkelijke theologisch gedilettantiseer der brave burgers wordt bij haar onverbiddellijk afgewezen."

Ds. van Senden (Holland) zelde onlangs, dat de protestanten, wanneer zij een dieper godsdienstig leven wilden leiden, er niet op moesten letten, of men dan bij Rome belandde; dat nu eenmaal in zake de problemen van mystiek, zinnebeeldigheid, zondebesef, onthechting aan het aardsche, katholiciteit en gezag „Rome een antwoord heeft" en dat hij het enghartig en bekrompenheid acht, dit voorbij te zien.

Op de algemeene predikantenvergadering, in 1917 gehouden, werd door een der sprekers, die zich zelfs gaarne „protestant-katholiek" wilde noemen, de diep-religieuze zin van het Roomsche Misoffer hoog gewaardeerd en ter studie aanbevolen en op de algemeene vergadering der presbyterianen, terzelfder tijd in Schotland gehouden, klonk de onverholen wensch: „Ach werden alle Christelijke Kerken toch weer één met de Roomsche Moederkerk."

In het Noorsche tijdschrift „Varder", verscheen niet lang geleden van de hand van Ivas Sater een belangrijk opstel over de Katholieke Kerk, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Wanneer wij de zaken juist opvatten, hebben wij aan de Katholieke Kerk het vaste fundament onzer cultuur te danken, waarop wij verder bouwen kunnen. Aan de levensopvatting van het Noorsche volk ligt de Katholieke Kerk ten grondslag als het steenen fundament onder het bouwwerk.

Zien wij dit eenmaal in, dan moeten wij er als van zelf toe komen, alles van de bouwplaats weg te ruimen wat zich in den loop der tijden aan vreemd puin heeft opgehoopt en de toekomst te bouwen op het oude, oorspronkelijke fundament, door Olaf den Heilige, aartsbisschop Eystein en Haakon Haakonsson gelegd. Wij bouwden den dom van Drontheim weer in zijne vroegere pracht op en dat strekt ons tot groote eer; maar welk eene onzinnige tegenspraak ligt er niet in, dat die kerk zal staan als een verdwenen groot tijdperk en niet als een symbool van den vernieuwden geest, die zonder zijne overleveringen te verloochenen, groote dingen in de toekomst doen wil? Niemand wil terug en wij kunnen ook den tijd niet terugzetten; maar een wezenlijke vooruitgang zou het zijn, wanneer de Moederkerk weer hare eereplaats in haar oud huis in bezit nam, met Noorsche mannen als priesters, bisschoppen en aartsbisschoppen, als in vroegere dagen.

Wanneer de protestanten zulke dingen hooren zeggen door hun eigen geloofsgenooten, dan bemerken zij toch wel, dat het kleed der Katholieke Kerk niet zoo besmeurd is, als hun verteld, dat haar leer toch niet zooveel bedorvenheid bevat als gedurig geleerd en geschreven wordt. Te meer daar op overname van de Katholieken wordt aangedrongen of dit reeds in praktijk is gebracht. Interessant was het voor enkele jaren te zien, hoe de bisschoppen der Anglikaansche kerk éénparig besloten de Missa Purificatoria op Goeden Vrijdag te vieren gelijk de Roomschen.

Doch zij bemerken nog meer. De bekeeringen beperken zich niet enkel tot de onontwikkelden, tot de „leeken" onder de protestanten, maar zelfs voorgangers, dominé's en predikanten omhelzen het katholiek geloof.

We herinneren ons nog hoe grooten indruk de bekeering van Ds. E. Jewel te Michigan gemaakt heeft, die, na zijn overgang Roomsch priester geworden, op denzelfden dag zijn eerste H. Mis opdroeg, dat zijn dochter het blanke habijt der Dominicanessen aannam. In Holland heeft men na Ds. Bruna thans Ds. Vethake als bekeerling. „The Catholic News Saturday" van 21 Sept. j.l. meldde de bekeering van niet minder dan zeven protestantsche dominé's alléén te Londen.

„Als onze voorgangers, die zooveel gestudeerd hebben, die ons steeds de protestantsche leer als de waarheid en de Roomsche als een agglomeraat van valsche stellingen en dwalingen hebben gepredikt, nu zelf zich bekeeren en Roomsch worden, wat moeten wij dan doen? Als *zij* overtuigd zijn van de waarheid der Katholieke Kerk, moeten wij ongeletterde menschen dan ook niet eens gaan onderzoeken?"

Dergelijke gedachten *moeten* opkomen in het verstand van eenvoudige protestantsche geloovigen, die te goedertrouw steeds hun thans bekeerden dominé hadden gevolgd en ook in andere protestantsche kringen, waar dit vernomen wordt, zal het bericht indruk maken en tot nadenken stemmen.

Er is echter nog meer bemerkt door de protestanten. De Fransche en Engelsche godsdienstige bladen hebben medegedeeld, hoe gedurende deze oorlogsjaren ontelbare Anglikanen in het Engelsch leger Roomsch Katholiek zijn geworden. Het langdurig verblijf in goed-katholieke streken, de gestadige omgang met Roomsche krijgers en priesters-soldaten, wier plichtsgetrouwheid, heldhaftige opofferingen, stichtelijk leven en kalmte in doodsgevaar hun tot in de ziel hadden getroffen, zijn voor hen een openbaring geweest. Zij bemerkten......, dat de Roomschen bij kennismaking toch wel meevallen, dat zij geheel anders zijn, dan zij zoo vaak worden afgeschilderd. Gedachtig aan het spreekwoord, dat een slechte boom geen goede vruchten kan voortbrengen, schonken zij meer aandacht aan dien godsdienst, die zooveel kracht en troost, gelatenheid en berusting schenkt, die hen ten laatste aanlokte hem te belijden.

Eindelijk vermelden we nog een interessante „bemerking" van den protestant Ds. H. Bakels, bekend vooral om zijn polemieken met den Redemptoristenpater Th. Bensdorp z.g.

Het vorig jaar gaf hij bij 't Lutherfeest een boekje uit over Luther, waarin de oude lasteringen over aflaathandel en zondenvergeving voor geld weer ter sprake werden gebracht. Thans heeft hij in „de Hervorming" een brief gepubliceerd, waarin hij erkent, openlijk dingen gezegd te hebben „die achteraf niet waar bleken te zijn." Een lange correspondentie met pater Bensdorp heeft hem tot andere gedachten gebracht. Hij schrijft letterlijk het volgende;

't Is altijd vervelend als je een gek figuur slaat door dingen te beweren, die achterna niet waar blijken te zijn. En je bent dan geneigd om boos te zijn op de menschen,

Een Kainsdaad.

Even vóór de Leiden splitst zich de Rijn in twee takken, den ouden en den nieuwen Rijn, om binnen de stad aan de Vischbrug zich weer te vereenigen. Het eiland, door de beide takken gevormd, draagt den naam van de Waard; aan de eene zijde voert de weg, door fraaie landhuizen omzoomd, naar de stad, aan de andere zijde naar het vriendelijke Leiderdorp.

Op den uithoek van dat eiland stond in ouden tijd (12e eeuw) een adellijk slot, dat aan de ridders van de Waard toebehoorde.

Een grijze, edele ridder bewoonde het met twee zoons in dien tijd door de legende bedoeld; zijn gade was gestorven en hij beweende haar nog dagelijks. Slechts in het bezit van zijn twee flinke dappere zoons hechtte de oude man nog aan het leven; in hen zag hij de hoop van zijn geslacht, dat door hen voor uitsterven bewaard zou blijven.

Maar anders zijn de wegen der menschen, anders die van God! De oude ridder had zijn beide zonen innig lief, doch met zeker teeder welgevallen, zekere geheime voorliefde, zag hij den jongste, Herman steeds aan, en geen wonder ook, de jongeling herinnerde hem aan zijn innig geliefde en betreurde Hildegonda. Hij had fijne blonde lokken, haar zachte blauwe oogen, met vriendelijken opslag; als zijn moeder was Herman zachtzinnig en vroom; medelijden met alles wat zwak of lijdend was deed den nog sterken en eenigszins ruwen vader de echte vrouwelijkheid zijner beminde vrouw gedenken en maakte Herman in het diepst van zijn hart tot zijn lieveling.

Otto, de oudste, daarentegen was een schoon man in de volste beteekenis van het woord; zijn trekken waren fier en streng, zijn gestalte forsch en van bijna herculische krachten, zijn stem ruw en gebiedend. Was Herman's naam in den omtrek door ieder geëerd en bemind, zagen de landlieden naar hem op als naar een hooger wezen, een engel bijna, voor Otto koesterden zij een met angst en schrik vermengden eerbied. Zijn verschijning wekte ontzag, zijn sombere blik alleen deed den eenvoudigen boer reeds beven en met zorg den tijd verbeiden, dat hij op zijns vaders kasteel heer en meester zou worden.

De sombere houding van Otto had echter zijn oorzaak, toornig bemerkte hij, hoe de vriendelijke Herman ieders hart zoowel van zijn vader als van den minsten landman wist te winnen. De nijd sloop in zijn geest en vergiftigde alles, wat er nog goeds, edels en waarlijk ridderlijks in zijn gemoed leefde.

Hij beschuldigde Herman van zwakke lafheid, waar deze slechts zachtheid en echte christelijke liefde ten toon spreidde; zijn dapperheid achtte hij teruggezet door den lof, welke van alle kanten aan Hermans edele vredelievende hoedanigheden gebracht werd.

Hij peinsde op wraak en begon den broeder te haten, die, niets vermoedend, hem vriendelijk en echt broederlijk tegemoet kwam, maar elk liefdevol woord van Herman was een druppel olie gelijk, die op Otto's van wrok en haat gloeiende ziel neerviel en aan het vuur van den nijd nieuw voedsel gaf.

Op zekeren avond stond Otto in den tuin van het kasteel. Met neergeslagen oogen en over de borst gekruiste armen ging hij op en neer, vertoornd op zijn broeder en misschien — ofschoon hij het zich niet bekende — wel het ergste op zich zelf. Daar nadert hem de blonde Herman, met een smartelijke uitdrukking in de schoone oogen.

— Mijn broeder! zoo sprak hij minzaam, wat treurig schouwspel zag ik daar. Krijgslieden sleepten een grijsaard naar den torenkerker; ik vroeg hun, op wiens bevelen zij handelden, en hun antwoord was, op 't uwe. Broeder, wat kan die zwakke, oude man misdaan hebben, om zoo uw toorn te wekken? Zwaar is zeker zijn vergrijp geweest?

— Ja, antwoordde Otto met een duivelschen lach. Hij heeft mij beleedigd, gehoond! Toen ik langs zijn hut kwam, school hij weg, zeker om den plicht te ontgaan, mij te begroeten, maar ik zal hem zijn misdrijf doen gedenken, dat zweer ik bij mijn zwaard!

Nu schoten Hermans anders zoo vriendelijke oogen vonken van verontwaardiging, zijn aangezicht gloeide en met een stem, waarin niets weeks weerklonk, sprak hij:

— En ik zeg u, broeder, dat uw daad laaghartig is! Die wraak op een zwakken grijsaard, moest u, een ridder, onwaardig toeschijnen. Laat hem los, of ik ga naar vader en vertel hem uwe misdaad! Nog zijt gij hier geen heer, nog is hij de meester, zoolang God zijn dierbare dagen spaart. Op zijn bevel zal de grijze worden losgelaten!

— Dat nimmer! riep Otto, buiten zich zelf van woede, gij staat steeds tusschen mij en mijne boeren, tusschen mijn vader en mij. Vervloekte melkbaard, gij zult niet klagen, bij wien dan ook.

die je verkeerd hebben ingelicht. !

Zoo ben ik dan nu boos op de verschillende geleerden en boeken, die me al maar door hebben verteld, dat vergeving van zonden door de Katholieke Kerk voor GELD werd VERKOCHT, dat de Kerk er aflaat-HANDEL op nahield, enz. Ik heb die beweringen heel zoet nagepraat in mijn Lutherboekje en in het artikel Aflaat van mijn Beknopt Bijbelsch Woordenboek.

En wat blijkt nu?

Dat de vork toch anders in de steel zit.

Ik heb een lange correspondentie gehad met mijn vriend Pater Bens, dorp van Amsterdam. Wij kennen elkaar persoonlijk. Ik houd hem voor een volkomen eerbiedwaardig man, die niet liegt. Bovendien is hij geleerd. Ik geloof dus vast, dat bij de R. K. dingen veel beter weet, dan wij Protestanten. Welnu er is nooit aflaat voor geld „verkocht".

Aflaat wordt gegeven vanwege de R. Kerk. Hoofdvoorwaarde is rouwmoedigheid. Een van de voorwaarden, waaronder een aflaat verdiend wordt, is soms (niet altijd) een aalmoes voor de armen; in Holland was wel eens voorwaarde: een stuk dijk aanleggen. Nu is het waar, dat er veel misbruik is gemaakt van die „aalmoes" die eigenlijk iets bijkomstigs was. Die „aalmoes" ging in de oogen van het groote publiek de hoofdzaak worden. Het scheen dat de Kerk er een heelen aflaathandel op nahield. En in de praktijk van Tetzel c.s. zal het ook wel als een echte handel geweest zijn. Maar al die misbruiken, hadden ze tweemaal zooveel eeuwen geduurd en al waren ze tienmaal zoo erg geweest, kunnen niet uitwisschen deze waarheid dat de leer der R. K. Kerk nimmer inhield dat vergeving van zonde en aflaat voor geld te koop waren. Wil men tegen de Roomsche Kerk vechten, goed! Tast haar principieel aan. Bewijs dat het in Gods plaats treden is om iemand aflaat van straffen te geven. Maar laster niet door te zeggen, dat deze Kerk den aflaat verkocht voor geld.

Paus Leo X moge van het misbruik van de begeleidende aalmoes geprofiteerd hebben, het moge heel erg zijn, dat de machthebbers Luther niet bijvielen, toen hij de misbruiken die den aflaat begeleidden aantastte. Alles heel waar! Maar dit neemt niet weg, dat de Kerk als zoodanig nimmer aflaat voor geld heeft verkocht.

Ik ben heel boos, dat ik dit nu pas ontdekt heb, heel boos, dat mijn geheele universitaire en kerkelijke opleiding mij niet juister heeft ingelicht, heel boos, dat onze geleerde Protestantsche boeken, gelijk bovenstaande motto's leeren, voortgaan ons verkeerd in te lichten; heel boos, dat ik in mijn beide genoemde geschriften foutieve dingen heb geschreven en in een hoofdartikel van „De Tijd" (van 6 October ll.) door Kapelaan Van Dorp (terecht) op mijn nummer ben gezet.

Zoolang ik nu niet anders en beter wordt ingelicht, handhaaf ik mijn stelling: „Aflaat is niet te koop en is nimmer te koop geweest".

Om een uitdrukking van heden te gebruiken: „Dat bestaat niet."

Kan een onzer geleerden, prof. Bruining, of prof. Cannegieter, mij van dwaling overtuigen?

H. Bakels.

Is het wonder, dat na al deze „bemerkingen" de protestanten anders gaan denken over Rome, dat zij meer contact met de Katholieke Kerk zoeken, dat, zooals Dr. G. Brom zegt, velen reeds openlijk hun eerbied uitspreken voor de Roomsche vagevuur-leer, de Heiligenvereering, de goede werken en de ascese, dat zij met heimwee gewagen van de Roomsche biecht?

Is na dit alles het gezegde van den niet-Roomschen professor Pijper aan het Utrechtsch historisch genootschap: „ik houd vast, dat de Katholieken en niet de Protestanten de rechte afstammelingen der eerste christenen zijn," niet goed te begrijpen?

Is het thans de tijd, waarin de religie zich met macht doet gelden en waarvan Dr. van den Bergh Eysinga voorspelde, dat hij „méér predikanten-overgangen" zou aanschouwen?

Mogen wij onder een krachtig en voortdurend gebed tot God voor onze arme dwalende broeders hopen, dat zich spoedig moge voltrekken datgene, waarop Hellmuth von Moltke als op een dringende noodzakelijkheid zinspeelde, toen hij zeide: „Katholisch müssen wir doch alle einmal wieder werden!"

Ook deze „bemerking" is niet ontbloot van diep inzicht en bezonken overtuiging, waar de waarheid is te vinden.

Havenreglement en Loodsdienstverordening '17.

Onderstaand artikel brengen wij beleefdelijk onder de oogen van het Bestuur, omdat wij onderstellen, dat het met de daarin vermelde misstoestanden onbekend is. De naam van onze aan het modern verkeer aangepaste wereldhaven, die nu zoo aanlokt tot bezoek, zou er onder kunnen lijden. Wij twijfelen dan ook niet, of het Bestuur zal na kennisname maatregelen tot verbetering aanwenden in het belang onzer kolonie en speciaal voor ons eiland Curaçao.

Het thans bestaande havenreglement dateert van 1883 en is vastgelegd in een verordening, bij Publicatieblad No. 23 Anno 1883 bekend gemaakt. Dit reglement is op sommige punten zeer verouderd, verschillende artikelen zijn in onbruik geraakt of vervallen, o. a. door de quarantaine-verordening van korten tijd geleden; zoo b. v. art. 19. Doch bovendien is dit havenreglement onvolledig en dit is erger. De Loodsdienstverordening 1917, verschenen bij Publ. Blad No. 24, 1918 en de wijziging daarvan, in P. B. No. 35 1918 zijn aan het oude reglement niet vastgehecht.

Getrouw aan Art. 29 uit de verordening van 1883 wordt aan de kapiteins, die voor het eerst onze haven aandoen, een exemplaar van dit havenreglement ter hand gesteld, doch zonder de herziening en aanvulling van 1917. Wie hiervoor de zorg te dragen heeft weten wij niet; wij constateeren [illegible] dat alleen het oude katerntje wordt uitgereikt en dat de scheepvaarders dus onkundig blijven van de gewichtige bepalingen uit de loodsverordening van het vorig jaar. En daaronder zijn de artt. 3, 4 en 18 toch zeker van dien aard, dat zij onmiddelijk als aanvullende bepalingen aan het oude reglement hadden moeten worden aangehecht.

Art. 3 luidt: De gezagvoerders of schippers van vaartuigen, daarmede de haven van Curaçao willende binnenkomen of uitgaan, zijn verplicht zich te voorzien van een loods.

Art. 4 noemt enkele ontheffingen van deze bepaling, doch daaronder vallen niet de schepen, buiten de kolonie thuis behoorende, mits boven de 20 ton.

Art. 18 nu zegt: „Hij, die nalaat zich te bedienen van een loods in de gevallen, waarin dit bij deze verordening is voorgeschreven, wordt gestraft met gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 maanden en geldboete van f 25 tot f 300 gezamenlijk of afzonderlijk."

En latere wijziging der loodsdienstverord. (P. B. 1918 No. 35) las art. 18 als volgt: „Hij die etc. wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 3 maanden of geldboete van ten hoogste f. 300.

De bij deze verordening strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen."

Welnu, deze bepalingen kwamen dus niet ter kennis van vreemde gezagvoerders of schepen, die onze haven geregeld aandoen. Het was dus haast te voorzien, dat iemand, na eenigen tijd bekend met de invaart der haven, op eigen gelegenheid zou binnenloopen zonder zich van een loods te bedienen. Niet in den eersten tijd natuurlijk, doch wanneer de vaargeul hem voldoende bekend was. De man zou zich dan onwetend aan een overtreding schuldig maken, waarop de straf en een geldboete of hechtenis is gesteld.

Wat te voorzien was, is deze week gebeurd. De Venezolaan „Venecia" liep Woensdag zonder loods binnen en de kapitein verklaarde bij de verbaliseering, van deze verplichting niets af te weten. Hoe zou ze hem bekend moeten zijn?

Nogmaals, wij onderstellen, dat het Bestuur van dit verzuim niet op de hoogte was, anders had het zeker reeds eerder ingegrepen. Dezelfde meening koesteren wij aangaande het volgende misbruik, waaraan op den denzelfden dag een slachtoffer is gevallen.

De Loodsdienstverordening 1917 zegt in Art. 2, dat aan het Bestuur de „uitsluitende bevoegdheid tot het doen loodsen van vaartuigen in en uit de havens en *baaien of op de reeden* der kolonie wordt voorbehouden. De uitoefening van dien dienst geschiedt voor de St. Annabaai en het Schottegat door „*daartoe aangestelde*", voor de andere baaien en de reeden ook door „*daartoe aangestelde*" loodsen of hulploodsen.

Voor het in en uitloodsen in baaien of op de reeden (deze term mocht in art. 7 bij de vaststelling v/h loodsgeld wel nader worden bepaald) bestaat er geen loodsplichtigheid. Toch nemen Amerikaansche, Engelsche en Dominicaansche schoeners, die b. v. naar S. Martha-, St. Nicolaas- of Westpuntbaai gaan om mest en zout te laden, gaarne een loods mede. De onbekendheid met de plaats van ankeren, de onzekerheid over de vele ondiepten raden hun dit ook aan. Wat is nu de gewone pracktijk? Vooreerst de klacht der schippers, dat ondanks de Loodsverord. 1917 Art. 8. 2e, lid r., in alle andere gevallen wordt de hulp van een loods verleend, wanneer deze wordt verlangd", geen „*daartoe aangestelde*" loodsen voor de baaien en reeden op Curaçao aanwezig zijn. Aan de loodsen voor de St. Annabaai, die voor de baaien geen brevet van bevoegdheid hebben, daar zelden, of nooit komen, zeggen velen, vertrouwen wij ons schip niet toe. Daarom wordt een oud zeevaarder, een aldaar bekend zijnde matroos als „loods" „gecharterd", die voor een prikje dit zaakje opknapt en z. g. als passagier wordt medegenomen, voor het geval er vermoeden mocht ontstaan over diens onbevoegde loodsdienstuitoefening.

Wij spreken hier de goeden niet te na, die zich tot het Gouvernement wenden om een loods, wanneer wij zeggen, dat bovengenoemd misbruik tamelijk algemeen is. Behalve dat het nadeelig is voor de koloniale kas, brengt het ook zijn risico's mee. Immers een vreemden kapitein, die naar een baai wil, wordt reeds aan den wal opmerkzaam gemaakt, dat er geen baailoodsen zijn, dat *wij* wel een ervaren man weten, die het bovendien voor een appel en een ei wil verrichten. Zoo'n kapitein loopt er in en welke risico ondergaat hij? Dat zijn schip strandt, gelijk Woensdag de „Clady Smith" die door zoo'n „ervaren zeeman" naar Engelenberg werd weggebracht. Gelukkig liep het schip op het sand; tegen de rots ware het verpletterd.

Welk een indruk moeten dergelijke kapiteins ontvangen van onze loodsregeling en hoe zullen zij hun maatschappijen voor het gevaar waarschuwen.

De naam van de haven Curaçao zal er niet door winnen en dit is een publiek, algemeen nadeel.

Daarom juist meenden wij, die naast het geestelijk belang ook de stoffelijke welvaart en vooruitgang onzer kolonie op het oog hebben, goed te doen deze dingen aan het Bestuur bekend te maken.

Finantiëele voorwaarden.

Door de geallieerde commissie den te Spa, die het geldelijk gedeelte van de wapenstilstandsvoorwaarden moesten uitwerken, is het volgende program opgesteld.

1). Duitschland mag niets verkoopen, verruilen, afstaan of verhypotheken, noch zijn spoorwegen, mijnen of bosschen noch iets van zijn handels- of koloniale ondernemingen, waarbij de Duitsche Staat is geïnteresseerd.

2). Duitschland zal alleen, op de aangegeven voorwaarden, de beschikking hebben over alle vreemde obligaties, aan den staat behoorend of bij den goudvoorraad van de Reichsbank.

3) Duitschland moet onmiddelijk aan de Fransche of Belgische autoriteiten de titels en verschillende documenten afgeven, die het zoowel in Frankrijk als in België heeft genomen.

De Fransche titels waren grootendeels te Brussel en te Luik gedeponeerd. Zij zullen aan Frankrijk overhandigd en teruggegeven worden aan de rechtmatige bezitters.

4). Duitschland zal ook alle coupons teruggeven, door de burgers en kamers van koophandel uitgegeven of elk ander bewijs, dat het in zijn macht heeft, benevens al het drukmateriaal, koperplaten, papier of filigraan (fijn goudwerk) noodig voor de fabrikatie.

5) Duitschland zal de openbare en private archieven, boeken, rekening boeken en leenregisters teruggeven, die het genomen heeft.

6) Duitschland zal alle geroofde kunstvoorwerpen uit musea of particuliere huizen teruggeven.

7) Duitschland zal in de maand December den goudvoorraad en de biljetten van de Nationale Bank van België benevens het eigendom van Fransche en Belgische banken, door hem in Marken geconverteerd, teruggeven.

8) Duitschland zal aan de geallieerden het goud overhandigen, dat het aan Rusland ontnam (± 300 miljoen) en datgene, wat het erkent ontvangen te hebben uit kracht van het tractaat van Brest-Litowsk. Dit goud zal naar Parijs worden gebracht en aldaar door de alliés bewaard.

Nederland.

Aan de Hollandsche kranten ontleenen we de tijdingen, dat aldaar de voedselvoorziening gelukkig beter wordt. Einde October zouden er 6 schepen naar Argentinië vertrekken om 50,000 ton graan te halen; ook eenige schepen waren gereed naar Amerika te gaan voor dit doel, doch het graan aldaar is tweemaal zoo duur en van mindere kwaliteit dan in Argentinië. De opening der vaart op Ned.-Indië lag in het plan en reeds werden de „Prins Hendrik der Nederlanden" en de „Jan Pieterszn. Coen" in gereedheid gebracht.

Over den „ex-Kaiser und kein Ende" meldden de telegrammen deze week het volgende.

De geallieerden houden vast aan hun eisch tot uitlevering van den ex-Keizer en ex-Kroonprins aan een internationaal hof van justitie; zij zijn overeengekomen over de straf, hen op te leggen, doch wachten Wilson's komst en besluit af. De Keizer zelf confereert gedurig met 2 Duitsche rechtsleeraren over zijn positie; uit Berlijn is een delegatie van den Raad van Arbeiders en Soldaten in Holland gekomen om de zaak van den ex-Keizer te bespreken.

Mr. Marchand bepleitte in de Tweede Kamer de uitzetting van de Hohenzollern, indien hun verblijf in Holland moeilijkheden met het buitenland zou meebrengen. Holland zelf zou het denkbeeld opgeworpen hebben, hen, zoo noodig, over te brengen ter bewaking naar een der Oost- of West-Indische eilanden.

De kwestie: „doortocht door Limburg" rommelt ook nog na. Deze week lazen wij, dat de vroeger van Entente-zijde geëischte compensatie inzake de doortocht en vreemde (?), willekeurige (?) toelating van Duitsche schepen in Holland wel voorbarig is geweest, doch dezelfde correspondent van toen meldt, dat deze vergoeding wel kon bestaan in afstand van een strook land langs de Belgische grens, sinds 1839 bij Holland behoorend, of 'n deel van Nederlandsch Limburg, waar toch bijna overal Belgen wonen.

Zou Wilson de Hollandsche rechtsopvatting in het gelijk stellen of de uitlevering eischen? Misschien is het de volgende week beslist.

Over de oproerige beweging in Holland, door de socialistenrevolutionairen teweeggebracht, lezen wij in „de Surinamer" het volgende, ontleend aan de „Argosy".

Den Haag 21 Nov. — Tienduizenden personen vergaderden heden op het paradeveld om Koningin Wilhelmina te huldigen. Aan de optochten namen verschillende katholieke en protestantsche vereenigingen en een groot aantal soldaten deel. Velen droegen oranjestrikken ter eere van het Huis van Oranje. Bij aankomst van het rijtuig waarin de Koningin, haar gemaal Prins Hendrik en het Prinsesje Juliana gezeten waren, ontstond een luide toejuiching, het volk ontspande de paarden en trok de rijtuigen op het paradeveld voort. Toen het koninklijk rijtuig het paradeveld verliet, werd het voorafgegaan door de rijtuigen, waarin de meeste Ministers en de Voorzitter der Tweede Kamer gezeten waren. De grootste geestdrift uitte zich den geheelen dag.

Een ander telegram wijst op den rustigen toestand in het Moederland:

Rotterdam 20 Nov. Er is geen revolutie in Holland, noch iets dat daarop gelijkt. De socialistenleider Troelstra, sprekende op een socialistencongres, waar 1558 Vereenigingen vertegenwoordigd waren, keurde alle geweldadigheden niet slechts af, maar verklaarde zelfs dat zijn vroegere oproerige uitlatingen bij misverstand gedaan waren. Aanhangers der uiterste partijen, die het Bolsjewikisme willen invoeren, zijn in Nederland in een hopelooze minderheid. Soldaten en burgers en werkliedenbonden verlangen hervormingen slechts langs wettelijken weg.

Kleine onlusten braken onlangs uit als gevolg van door den oorlog overprikkelde zenuwen. Er was een overweldigende beantwoording aan den oproer der burgermacht tot handhaving der orde. Ingaande op de teekenen des tijds zal de Regeering terstond aandacht schenken aan het werkprogram. Zijn beroep op het volk, om de kansen van voedsel van de Verbondenen te verkrijgen, niet door burgeronlusten in de waagschaal te brengen, is een machtige afschrikking geweest voor hen die de onlusten willen verwekken. Heden nacht werden geene ongeregeldheden meer gemeld."

Zoo'n vaart heeft het oproer dus niet geloopen.

Encycliek van Z. H. den Paus.

Op 1 Dec. j.l. heeft Z. H. Paus Benedictus XV aan alle Bisschoppen een rondschrijven gericht om openbare gebeden uit te schrijven.

Daar flikkerde een zwaard, daar klonk een onderdrukte kreet......

— Otto, ik vergeef u, klonk het flauw en de moordenaar snelde weg naar den burcht, en 't was of de furiën met haar bloedige geesels hem reeds vervolgden.

Eenige uren later zaten vader en zoon aan het avondmaal. Onrustig zag de grijze ridder rond.

— Waar toeft Herman toch? vroeg hij. Nog nimmer liet hij zijn vader wachten.

Otto antwoordde niet, maar telkens greep hij den beker, reikte dien den schenker toe en ledigde hem in één teug. De wijn steeg hem naar het hoofd, en bezorgd, door een angstig voorgevoel gedreven, zag de vader zijn oudsten zoon aan, terwijl zijn gedachten slechts met den jongsten bezig waren.

— Waar blijft Herman? vroeg hij telkens, maar het antwoord bleef uit en Otto dronk en dronk steeds voort. Toen kende zijns vaders onrust geen grenzen meer.

— Mijn God! wat is er geschied? vroeg hij met smartelijk gewrongen handen. Otto, spreek! Waar is uw broeder, mijn zoon, mijn jongste lieveling? Spreek! Ik zie het aan uw oogen, gij weet het!

Doch nog bleef Otto zwijgen; zijn oog staarde steeds vaster den vader aan, doodsche bleekheid bedekte zijn wangen.

En sidderend naderde hem de oude; uit zijn stem spreekt doodsangst, terwijl hij nogmaals vraagt.

Eindelijk springt de oudste, thans zijn eenige zoon, woest overeind.

— Uw laffe, weeke zoon werd naar verdienste gestraft; hij heulde steeds met het volk, gaf het in zijn flauwheid alles toe. Nu ondervond hij hun valschen aard. Een dorpeling heeft hem verraderlijk vermoord.

— Vermoord door een dorpeling! kermt de vader. O, Otto, 't is niet waar, hij was door de geheele streek bemind. Het kan niet wezen; hij, de afgod van het volk.

— Welnu, barst de moordenaar uit, zoo ge mij niet gelooft, verneem dan de volle waarheid, misschien is u die liever en meer geloofwaardig; hij viel door deze hand, hij...... uw eenige lieveling!

— Kaïn! klonk het woord terug van den ontzetten vader. Kaïn! gij hebt uw broeder vermoord! Welnu dan, vloek over u! Met het zwaard, dat gij hem door het hart staakt, hebt gij uw vader gedood. Wees gevloekt!

Bewusteloos zonk de grijsaard in zijn zetel terug. Otto snelde naar buiten in den stikdonkeren nacht. De oude ridder had de waarheid gesproken, zijn leven was geknakt; Herman was de zonnestraal van zijn leven geweest; nu hij diens lieflijke stem niet meer hoorde, nu hij de vlugge gestalte niet meer aanschouwen mocht, waren ook des vaders krachten gebroken.

Otto had hij uit zijn oogen verbannen. Kwijnend bracht hij den winter door, en bij de eerste stralen der lentezon riep Herman zijn vader op naar een beter oord. Nu kon de moordenaar terugkeeren; hij nam bezit van zijns vaders naam en goed en besloot een streng, onverbiddelijk heer te wezen. Maar zie, toen hij door den slotpoort ging en de plaats naderde, waar Herman door zijn zwaard gevallen was, trad hij plotseling ontzet achteruit; voor zijn voeten lag een groote bloedvlek.

Hij riep zijn dienaren en beval: „Graaft uit die plek!"

Men haalde spade en houweelen, groef de aarde om, doch nauwelijks was de plek verdwenen, of zij vertoonde zich opnieuw.

Koud zweet brak Otto uit, en hij krijschte:

— Spit den grond om, maakt daar een kuil, plant er gras en bloemen.

IJdele moeite: het bloed kleurde den grond en het gras en de bloemen, en de ridder voelde, dat de rust hem verliet, dat de wroeging met haar ijzeren klauwen hem de borst verscheurde. Die bloedvlek vervolgde hem overal; onwillekeurig richtte hij steeds daarheen zijn schreden; hij deed wat in zijn vermogen was om hem uit te wisschen, te vergeefs.

Toen verdween op zekeren morgen heer Otto uit zijn kasteel, dat hem onbewoonbaar toescheen, en niemand wist waarheen hij zich begaf, en hoe zijn einde was. Zijn riddergoed viel den graaf van Holland ten deel, zijn burcht werd een puinhoop, maar wat ook voorbijging, niet de sage aan zijn woning vastgeknoopt, niet de bloedvlek in zijn tuin, want nog zelfs in de 18e eeuw moet het gras op deze plaats een roodachtige kleur hebben behouden.

Nu echter is het daar even frisch en groen als overal elders; de 20e eeuw is te prozaisch geworden om met haar verbeelding het volksgeloof bij te staan, maar wat in onze dagen nog even duidelijk spreekt als ten tijde van heer Otto, het is de stem van het geweten, door de bloedvlek afgebeeld, de vlek, door geen omspitten of opgraven ooit af te wisschen, de sekere wraak van den onschuldige.

opdat de Goddelijke Voorzienigheid de a. s. Vredesconferentie leide.

In de ernstigste omstandigheden, ooit voorgekomen, zegt de Paus, is voor het nemen van een beslissing, waarvan het welzijn der geheele menschheid afhangt, noodig, dat de afgevaardigden door de Goddelijke Wijsheid worden voorgelicht. Dat daarom alle katholieken over de geheele wereld ijverig volharden in het gebed.

WAPENSTILSTAND.

De vorige week schreven wij, dat Wilson naar Italië ging en vroegen toen: Ook naar den Paus? Wij kunnen thans mededeelen, dat de Amerikaansche gezant te Rome, Page, een officieele visite van den president op het Vaticaan heeft aangekondigd. De Paus zal dus met Wilson spreken, iets wat een rechtvaardigen vrede geen nadeel zal doen; ook Kardinaal Gasparri, de staatssecretaris, zal bij het bezoek tegenwoordig zijn.

Teneinde dit blijk van hoogschatting en waardeering door Wilson van alles wat de Paus in dezen oorlog gedaan heeft, te beantwoorden, zendt de Paus Kardinaal Caretti naar Londen ter verwelkoning van den president in Europa. Dáár, in de Engelsche hoofdstad, zal dan de eerste plechtige ontvangst plaats hebben. Wilson blijft er echter niet lang; den 13en (gisteren) is hij te Brest, de Fransche havenstad, solemneel ingehaald door hooge vertegenwoordigers van alle geallieërden. Overal vlaggen en dundoek uit de huizen, triumphbogen en banen in de lucht boven de straten, waarop met kapitale letters: „Eere aan den Kampioen van de vrijheid; leve de Apostel van de internationale gerechtigheid." Vandaar gaat 't naar Parijs om te feesten. Maar, spoedig komt de tijd van werken voor den president aan; immers de „Echo de Paris" wist te vertellen, dat op 17 Dec. (anderen zeggen 20) de interg eallieerde conferentie tot vaststelling van de preliminairen begint. Deze zouden duren tot ongeveer half Januari; daarna beginnen de pourparlers, waarbij ook de afgevaardigden der Centralen aanwezig zijn en ten slotte hoopt men, aldus dezelfde, begin Mei de slotconferentie te kunnen houden.

Wij hopen dat de „Echo" in dit opzicht een slecht profeet en dat men wat eerder klaar is. De president zou alleen maar blijven tijdens de preliminairen; aan de vredestafel komt hij echter niet te zitten, doch laat hij zich vertegenwoordigen door delegaten, met wien hij 't het nauwste contact blijft staan. Wilson heeft de vredespunten in Amerika reeds goed onderzocht en klaargemaakt; het schip, dat hem overbracht, de „George Washington", had verschillende tonnenladingen met documenten aan boord, gecollectioneerd en door wetenschappelijke leden zorgvuldig ingedeeld, behandelend zaken van economische politiek, historie, geographie en diplomatie. 't Is dus, beter, bij de visch, de bewijzen op tafel.

De geallieërden hebben onderling reeds enkele zaken afgesproken, doch wachten in alles de beslissing van Wilson af, zoo b. v. in zake de ex-Keizerkwestie, de schadebetalingaffaire, enz. Ook over de vrijheid der zee is weer gesproken. De Engelsche Minister Churchil zeide: „Wij moeten naar de conferentie gaan met het plan om ons geen grenzen te laten stellen aangaande ons recht om de verdediging op zee te behouden, welke wij thans hebben. Wij zullen niet luisteren naar argumenten, die aan de Britsche Marine de traditioneele en welverworven suprematie zouden doen verliezen." Hierin is hij gesteund door den ex-president Roosevelt, die in een rede, die tegen Wilson ageerde, sprak: „Engeland moet de eerste zeemacht blijven, Amerika komt pas op de tweede plaats."

Het doet vreemd aan, dit te hooren uit den mond van een Amerikaan, van een ex-president nog wel, en we begrijpen thans, dat Wilson vroeg om den steun van Congres en volk, vóór hij vertrok. Senator Lewis hield deze week een rede, waarin hij zeide, dat de vrije zeekwestie nu moest worden opgelost. De Vereenigde Staten verstaan daaronder, aldus Lewis, dat de toegang tot alle havens ten allen tijde vrij is en dat gelijke voorrechten en hulp geschonken worden aan andere volkeren als aan het eigen.

Wilson zal dus ingespannen arbeid moeten leveren, maar een enkel snoepreisje er tusschendoor kan er toch wel af. Zoo is hij o. a. ook uitgenoodigd door de stad Keulen om in Duitschland te komen teneinde met gedelegeerden tot een ontmoeting te geraken aangaande de integriteit van het land. Voor Germanje en zijn bewoners zouden wij willen, dat de president de zaken daar eens in orde kwam brengen. Want de inwendige toestand aldaar laat nog heel wat te wenschen over. Vooreerst zijn er reeds verschillende partijen gevormd. Naast de regeering, de officieele zullen wij maar zeggen, van Ebert, den Kanselier, treffen wij een contra-revolutie aan van de militaire partij, waarvan velen den keizer weer op den troon wenschen. Dan — een partij Liebknecht, die 'n Bolsjewikiebeweging op touw wil zetten. Daarnaast nu de Spartacus-partij, 'n onbekende nog, wier doel voor ons nog in het duister ligt. Deze heeft op 6 Dec. een botsing doen ontstaan met de troepen, trouw aan de regeering, die Ebert dus steunen en hem tot president wilden maken. Deze troepen staan onder leiding van een zekeren Spiro en willen den Uitvoerenden Raad in de Duitsche Regeering uitschakelen. Op 't aanbod van het presidentschap antwoordde Ebert, dat hij eerst zijn collega's eens moest raadplegen; dat op 16 Dec. een vergadering van alle Arbeiders- en Soldatenraden vast zou stellen, op welken datum op zijn vroegst de Nationale Vergadering kon gehouden worden. De Volksraad te Breslau kan daarop echter niet wachten; hij zond een ultimatum aan de Regeering, meedeelend, dat hij zich van Pruisen zou losscheuren, wanneer niet binnen 48 uur de Nationale Vergadering werd bijeengeroepen. Ook heetgebakerd! Te Keulen vergaderden 5000 afgevaardigden uit Rijnland om een onafhankelijke „Republiek van den Rijn" uit te roepen, doch binnen het verband van het Duitsche Rijk. Ook wordt vandaar gemeld, dat er strenge maatregelen genomen worden tegen de officieren, welke een tegenrevolutie op touw zetten. Volgens „Daily Mail" wil een stuk van Baden zich bij Zwitserland aansluiten, terwijl uit Beieren berichten komen, dat de Eerste Minister aldaar, Kurteisner, beloofd heeft, spoedig alle documenten over het ontstaan van den oorlog te zullen publiceeren. Naar verluidt, bestaat er groote kans, dat deze man de plaats van Dr. Solf als Minister van Buitenlandsche zaken te Berlijn zal innemen.

Een telegram uit A'dam houdt in, dat de Duitsche Regeering aan sommige Hohenzollern verlof heeft gegeven het land te verlaten mits hun fortuin achterblijve. Zij vertrekken thans gedeeltelijk naar Denemarken, gedeeltelijk naar Holland en Zwitserland, terwijl August Willem, de 4e zoon v|d ex-Keizer, met zijn gemalin naar Argentinië zal gaan.

Aan het blad „Express" werd geseind, dat prins Adelbert, de 3e zoon v|d ex-Keizer, zich aangesloten heeft bij de huidige Regeering. ? ? ?

Over de bezetting en de vervulling der wapenstilstandsvoorwaarden vernemen wij het volgende.

Het Duitsche leger is in volmaakte orde teruggetrokken zonder incidenten en de troepen der geallieerden zijn bijna overal op hun bestemmingsplaats aangekomen. In Keulen zijn reeds Amerikanen en Engelschen, te Dusseldorf de Belgen; de Franschen, die het Saar-dal bezetten, trokken Mainz en Koblenz binnen; alles ging volgens hun eigen zeggen, in volmaakte orde en rust. Hierin stemmen dus alle berichten overeen.

Van de Amerikaansche troepen blijven er volgens Pershing's wensch, 1.250.000 voorloopig in Europa; de rest gaat zoo spoedig mogelijk naar Amerika terug.

De Duitschers hebben reeds 60 miljoen dollar in goud, van Rusland ontnomen, aan de geallieerden overhandigd, terwijl de overgave der talrijke aeroplanes is voltrokken.

Er heerscht nu een ontevreden stemming achter den Rijn wegens het verbod van Engeland, dat geen Duitsch schip in de Baltische Zee mag varen en dat alleen potasch en steenkool, doch geen stoffen en producten, geheel of gedeeltelijk bewerkt, uit Duitschland mogen worden uitgevoerd, tevens dat de vrije handel van Holland en Denemarken door Engeland zou worden beperkt. Dit is, zeggen zij, tegen het wapenstilstandsverdrag.

Bovendien is er 'n nieuwe kwestie opgedoken. De Berlijnsche bladen voorzien een bezetting van geheel Duitschland tot en met Berlijn door de allië's. Sommigen geven als reden op: het niet kunnen vervullen door Duitschland van de wapenstilstandsvoorwaarden (die wij voortaan W. V. zullen noemen *Red.*); anderen verleggen de reden in de mishandeling met doodelijken afloop door een Duitsch gevangenkampbewaarder, aan Fransche gevangenen begaan.

Eenzelfde telegram kwam ook uit Washington, doch Balfour, Engelsch Min. v. Buitenl. Zaken, zeide deze week, dat de allië's geen plan tot bezetting van Berlijn hadden opgemaakt en dat, naar zijn meening, de verste grens van optrekken die zijn zou, welke volgens de W. V. was bepaald.

Getrouw aan deselfde W. V. heeft Generaal von Lettow, de „held van Duitsch Zuid-Afrika" zich thans, na 4 jaar van ongelijken strijd, overgegeven met 3400 man.

De voorbereiding van de vredesvoorwaarden blijkt ook reeds naar buiten. Lansing roept alle Amerikanen, die door den duikbootoorlog zijn benadeeld, op, binnen een maand hun schade op te geven, ook van den tijd, toen Amerika nog niet in oorlog was en Bonar Law deelde deze week in het parlement mede, dat een commissie benoemd was om alle schade op te nemen, door Engeland geleden. Frankrijk en België zijn reeds druk aan den gang. Dat kan een kapitaaltje worden. Lloyd George zeide, dat Duitschland zou betalen tot aan de grens van zijn vermogen. Misschien, dat Wilson hierin wat meer edelmoedig is en in verzoenende richting werkt.

Tegen de Italiaansche Regeering, die den 30en November het paleis Carafelli, de woning van den Duitschen gezant te Rome, deed onteigenen, heeft Duitschland door middel van den Zwitserschen gezant aldaar, laten protesteeren.

Skoropadski, de „Hetman" van Ukranië, is gedood en de macht verlegd naar de Unionisten. Dan trof de president van Portugal, Sidonio Paez, het beter, op wien een schot werd gelost, dat miste.

In Rusland is de zaak nog niet rustig en moeten de allië's nog tegen de Bolsjewiki strijden.

Terwijl anders over de geheele wereld rust heerscht, iedereen blij is over het einde van den oorlog en in Amerika groote feesten worden georganiseerd voor de ontvangst van Poincaré, Koning George, Albert en Victor Emmanuël, schijnen Peru en Chili een oorlog te willen beginnen om hun twistappel en wel zóó, dat de vrede, die er op volgen moet, nog tegelijk met dezen algemeenen wereldvrede kan gesloten worden. Dan is 't toch voortmaken! Waarom niet liever hun geschillen op de groote conferentie gebracht ter beslissing?

De komende weken zijn van ontzettend belang voor het lot der wereld en den algemeenen vrede. Met spanning ziet eenieder uit naar de besluiten, die genomen zullen worden. Moge God het verstand leiden van degenen, die thans beslissen over miljoenen, opdat zij een vrede tot stand brengen, die rechtvaardig en duurzaam is.

Daarvoor te bidden, is ieders dure en heilige plicht.

Berichten uit de Kolonie.

Officieele berichten.

Aan den opzichter bij het Departement van Openbare Werken alhier W. J. G. van den Berg is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Benoemd zijn: tot brievenbesteller tweede klasse alhier de tijdelijke hulpbrievenbesteller M. Merien; tot hulpbrievenbesteller M. van der Linde, en tot 2e hulpbrievenbesteller E. Kibbelaar.

Aan den hoofdagent van politie alhier S. M. Bogerd is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Elizabeth Luydens is aangesteld als verpleegster in het ziekenhuis op Aruba.

De tijdelijke agent van politie tweede klasse M. Servaas is bevorderd tot tijdelijk agent eerste klasse.

C. A. Lejuez is benoemd tot tijdelijk agent tweede klasse.

De tijdelijke agent eerste klasse C. R. W. Vis en die der tweede klasse H. Groenenberg, zijn definitief in hun rang benoemd.

De officier van gezondheid der 2de klasse bij het garnizoen alhier M. C. Henriques, arts, is eervol ontheven van zijne tijdelijke detacheering naar Bonaire.

Aan den gouvernements geneeskundige van St. Eustatius J. Morgan Griffith is om gewichtige redenen een maand verlof verleend.

Handel.

Een dertigtal handelshuizen in Holland willen zich gaarne in verband stellen met Curaçaosche kooplieden, om met hen zaken te doen. Hun namen treft men aan op een lijst, die aan de Gouvernementssecretarie ter inzage ligt.

Hollandsche boot.

Wij lezen in „de Surinamer":

Van bevoegde zijde wordt ons medegedeeld, dat blijkens een van den Minister van Koloniën ontvangen telegram eene Commissie uit het Suriname Studie-Syndicaat, bestaande uit de heeren Kasteleyn, Klavers en Snellen den 24n December a.s. met het stoomschip „Stuyvesant", een der nieuwe booten van den Koninklijken West Indischen Maildienst, naar Paramaribo zal vertrekken.

Dit schip zal dus ook wel onze haven aandoen, denken we.

Sterftecijfers.

In de maand November zijn er op ons eiland 180 menschen gestorven, waarvan 120 in het Stadsdistrict.

Lelia.

De paket van Aruba, die Donderdag reeds hier moest zijn, was hedenmorgen vroeg nog niet binnen.

Ongeluk.

Gisterenmorgen werd te S. Rosa (Se. district) een vrouw levenloos uit een put opgehaald. In het hospitaal is lijkschouw gehouden.

Datums.

Met genoegen hebben wij gezien, dat de datums van ontvangst thans de Wireless-telegrammen vooraf gaan. Dit geeft nu eenige leiding bij het beoordeelen van den toestand in Europa.

Eigen industrie.

Los Cuatro Socios in de Groote Straat, (Punda) deelen aan het Curaçaosche publiek mede, dat zij zelfvervaardigd zoolleer verkoopen tegen prijzen, die sterk kunnen concurreeren met die van aangevoerd zoolleer. Zoo vinden de geitenvellen, de huiden van koeien en de dividivi hier de plaats van bewerking.

De ondernemers maken zich zeker verdienstelijk voor de kolonie.

Kabouter.

Gelijk ook in vele landen van Europa o. a. in Spanje en Holland, schijnt de Spaansche griep weer haar ronde te gaan doen op ons eiland; althans wij vernamen deze week twee sterfgevallen te Pietermaai van menschen, die opnieuw waren aangetast.

Wij hopen, dat het aantal gevallen zeer beperkt blijft.

Zulia.

Heden liep deze „Red-D" liner onze haven binnen en zonder naar Maracaibo te gaan, zal de steamer onmiddelijk naar New-York terugkeeren. Hopen we, dat aldus de vaste routes van de „Red-D" line weer geregeld worden, zoodat wij Zaterdags en Donderdags daarop de postbooten, zij het dan misschien niet meer in de oude alphabetische volgorde, mogen begroeten.

HAVEN-NIEUWS
VAN 7 DEC. — 21 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A. Johanson	9 Dec	Pto. Cabello	9 Dec.	Maracaibo
Merida	A. Johanson	13	Maracaibo	16	Maracaibo
Zulia	S. S. Moris	15	New York	16	New York
Samson	Bosse	?	Maracaibo	6 Dec	Maracaibo
Don Alberto	Acuña	8 Dec	Maracaibo	?	Maracaibo
Juno	Draaier	13	Paramaribo	14	New York

Door den ongeregelden dienst en de onzekere dagen van aankomst der booten uit New York, geeft het bovenste lijstje de data slechts bij benadering aan.

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
La Providencia	7 Dec.	VeladeCoro	*Sirena*	7 Dec.	Maracaibo
Gratitud	8	Maracaibo	*Camila*	7	Maracaibo
Estelle	9	Aruba	*Electra*	8	Sto Domingo
Lelia	9	Bonaire	*Rufina*	8	Aruba
Hollandia	9	S Barts	*Lelia*	9	Aruba
20 de Julio	10	Aruba	*Maria*	9	Bonaire
Minnie Mosher	10	Saba	*Hirondelle*	10	Martinique
Louisiana	10	Mayaguez	*Estelle*	12	Barlovento
Nilda	10	Guatemala	*Meteor*	12	Maracaibo
Refugio	11	Aruba	*20 de Julio*	12	Aruba
Maria	11	Maracaibo	*Refugio*	12	Aruba
Venecia	11	Pto Cabello	*Venecia*	13	Maracaibo
Frieda	12	Maracaibo	*Pluma de oro*	13	Maracaibo
Pluma de Oro	12	Maracaibo			
Gloria	12	Maracaibo			
Esperanza	12	La Guayra			
V. d. Carmen	13	Maracaibo			
Themis	13	Guadeloupe			

Regenval

gedurende de maand Oct.

	m.M.
Fort Amsterdam	116,2
Westpunt	89,3
Hofi Abao	74,8
Kl. St. Martha	75,9
Dokterstuin	84,6
Plantage Siberië	59,0
Cas Chikitoe	68,5
Sta. Maria	132,5
Sta. Rosa	112,0
Wilhelmina-tuin	55,2
Plantage Gr. St. Joris	86,0
Beekenburg	70,8
Noordkant	

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Oct.

Kantoren		ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 7.806.86.	f 8.889.79
2e district	Curaçao	143.50	24.
3e „	Curaçao	—	—
4e „	Curaçao	10.	40.
5e „	Curaçao	131.50	—
Oranjestad	Aruba	125.50	159.40
3e district	Aruba	35	—
Kralendijk	Bonaire	989.81	859.49
Rincon	Bonaire	2	—
Philipsburg StMart.		52,25	1,410,43
Oranjestad St Eust.		494.30	25,
Bottom	Saba	34.25	500,67
Windwards.	Saba	—	—
Totaal		f 9.824.97	f 11.608.78

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Nov. zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	12	Aruba	14
Barbados	1	Barbados	3
Bonaire	29	Bonaire	33
Bovenw. eil.	1	Bovenw. eil.	1
Carthagena	1	Guadeloupe	4
Guadeloupe	1	La Guayra	1
La Guayra	3	La Vela de Coro	13
La Vela de Coro	11	Maracaibo	17
Maracaibo	16	Martinique	2
Martinique	2	Pto Cabello	12
Pto Cabello	11	Pto Columbia	1
Pto Colombia	1	Pto Rico	1
Rio Hacha	2	Rio Hacha	1
Sto Domingo	1	Tucacas	1
Trinidad	1		
De kust	1		
totaal	94	totaal	104

Buitenland.

De beaarding van ex-Tsaar Nicolaas.

Russische bladen bevatten het volgend relaas over de plechtige bijzetting van 't lijk van den ex-Tsaar, welke door de troepen van het volksleger te Jekaterinenburg verricht werd.

Het lijk van den ex-Tsaar, dat op de plaats der terechtstelling in een bosch ter aarde besteld was, werd uit het graf genomen, dat men vond, dank zij de aanwijzingen van personen die met de omstandigheden van de executie bekend waren De beaarding geschiedde in tegenwoordigheid van vele vertegenwoordigers van de hoogste geestelijke macht in West-Siberië, de plaatselijke geestelijkheid, gedelegeerden van het volksleger, kozakken en Tsjecho Slowaken. Het lijk werd in een zinken kist gelegd, die in een kostbare kist van Siberisch cederhout gevat was en werd onder bescherming van een eerewacht, bestaande uit de hoogste bevelhebbers van het volksleger, in de kathedraal van Jekaterinenburg geplaatst, vanwaar het tot tijdelijke bijzetting in een speciale sarcophaag naar Omsk zal worden gebracht.

Het Belgisch koningspaar te Brussel.

Een redacteur van de Msb. seint uit Sluis.

Wij wilden den koning zien en wij hebben hem gezien in Brugge. Toen wij op het middaguur op den Burcht stonden te kijken naar de drukte van vroolijke menschen, die daar heerschte, kwamen plotseling twee grijze auto's aangereden.

De „koning" ging het als een schok door de menigte, en „de koningin en de prins!" Geheel onverwacht waren zij gekomen. Op het stadhuis met zijn rijken gevel waren juist de burgemeester, de schepenen en de raadsleden bijeen. Zij werden verrast door de komst van den koning, die zich op de eerste plaats wendde tot den burgemeester, den heer Visaert, die na het vertrek der Duitschers weer in zijn ambt hersteld was en vervolgens tot elk van de aanwezige schepen en raadsleden. Zijne Majesteit vroeg dadelijk naar de hoeveelheid voedingsmiddelen in Brugge en beloofde, dat er spoedig aanvoer zou zijn via de haven van Ostende. Ook gaf de koning de verzekering, dat er weldra voor arbeid zou gezorgd worden.

Daarop liet de koning den bisschop van Brugge roepen, met wien hij zich eenige oogenblikken onderhield. De bekende Engelsche teekenaar Scott maakte in enkele momenten een welgeslaagde teekening van dit treffend tooneel.

Spoedig had het bericht, dat de koning er was, zich verspreid door de stad en groote menschenmassa's stroomden naar den Burcht. Geen plekje was er onbezet en zelfs boven op de daken zag het zwart van de menschen. Met ongeduld wachtte de menigte om den koning te zien. Eindelijk te half één verscheen hij op de trap. Naast hem stond koningin Elisabeth met de witte verpleegsterskap op het hoofd en naast haar prins Leopold. Een donder van geestdrift steeg op in de lucht. Het enthousiasme kende geen grenzen. Hoeden werden in de lucht geworpen. en het volk was dol van vreugde. Zelden hebben wij zulk een geweldige opwelling van oprechte blijdschap gezien. Tranen sprongen in de oogen der vrouwen en de mannen stonden te dansen. Wie de opbruisende geestdrift van het Belgische volk kent, kan zich voorstellen, welke ovatie het Brugsche volk Hunne Majesteiten bracht.

Tien minuten lang braken de golven van toejuiching de lucht: „Leve de koning, leve de koningin, leve de prins!" donderde het uit duizenden kelen. De koning en zijn gemalin dankten zichtbaar ontroerd. Het waren zeer treffende oogenblikken, die wij nimmer zullen vergeten.

Even later vertrokken de Majesteiten naar Ostende, maar het volk, dol van blijdschap, wierp zich voor de auto's, die telkens moesten stoppen. Zoo werd de koning uitgeleide gedaan door zijn gelukkig bevrijd volk.

Welk een onderscheid met de Octoberdagen van 1914, toen wij den koning met droef gelaat te paard zagen aftrekken in de richting van Ostende. Zijne Majesteit had nog dezelfde slanke athletische gestalte van toen, maar hij scheen ons zeer verouderd door den grooten last der vier oorlogsjaren.

Eeredegens en -staven.

Joffre ontving een prachtigen maarschalksstaf uit Amerika, de Franschen willen een dergelijk geschenk ook aan generaal Foch ter hand stellen, waarop de namen „Marne, Somme, Yzer, Verdun" zijn ingegrift; koning Albert heeft een prachtigen degen cadeau gekregen van zijn onderdanen, die hem te Brussel is overhandigd. Wij lezen thans, hoe ook de grijze Hindenburg op zijn 71en verjaardag met een eeredegen werd verrast.

De Duitsche stad Solingen, bekend door de wapensmeedkunst, had het voornemen opgevat aan veldmaar [illegible] held van zijn 70sten geboortedag, een eeredegen te overhandigen. Deze eeredegen is thans, nadat aan de vervaardiging elf maanden was gearbeid, gereed gekomen. De kling is uit het beste Damascener staal gesmeed, van goudversieringen voorzien, en bevat op de voorzijde volgende opdracht: Aan den held der Duitschers, den roemrijken aanvoerder des volks te wapen, generaal-veldmaarschalk von Hindenburg, op zijn 70en geboortedag den 2en October 1917; de dankbare wapenstad Solingen. Op de rugzijde is de spreuk aangebracht: Dat gij hebt afgewend 's lands nood — Met Siegfried-sterke hand. — Tot schut van 't zwart en wit en rood — Dat dankt U, held, Uw vaderland. Bizonder kunstig is de scheede uitgevoerd, waarop figuren zijn aangebracht, welke eene zinnebeeldige voorstelling geven van het front en het vaderland. Het front stelt een Siegfriedfiguur voor in gevecht met den draak. Het vaderland wordt uitgebeeld door zijn voornaamste takken van arbeid.

Een commissie uit het gemeentebestuur en de bevolking der stad bood het kostbare geschenk aan Hindenburg in het groote hoofdkwartier aan.

Sic transit....

Spoorwegongeluk bij Nowköping.

Zweden heeft ook zijn Weesp gehad, waarbij de schade ernstiger en de slachtoffers meer in aantal zijn geweest.

De personentrein Malmö–Stockholm vertrok met 1000 reizigers uit Malmö en ontspoorde circa 7½ uur. Van de 24 wagons bleven slechts 3 op het spoor staan; de overige 21 stortten van den dijk. Gedeeltelijk werden ze tot splinters geslagen, gedeeltelijk geraakten ze in brand. Algemeen wordt het aantal dooden op 300 geschat. De meeste slachtoffers werden onder de brandende wagens gevonden. Het telegrafisch en telefonisch verkeer was verbroken wegens het vernield worden der draden. In den trein bevonden zich ook 50 schoolkinderen. De zwaargewonde machinist, die op de locomotief stond, deelde mede, dat de trein met een snelheid reed van 70 à 80 K.M. Toen de trein de 10 M. hooge dijk bereikte, viel de locomotief naar beneden en sleepte de andere wagens mede. Men is van oordeel, dat de regenval de oorzaak van het ongeval is.

Poppenkast.

Het „Journal" deelde onlangs mede, dat, volgens berichten uit Moskou een twintig evenbeelden van Nicolaas II thans Rusland afloopen, beweren, dat zij door een wonder zijn ontsnapt aan de moordenaars, die de Sovjetregeering op hen had afgezonden. Domme boeren en vrouwen uit alle standen verdringen zich om hen, voorzien in hun behoeften, waken voor hun veiligheid en hangen aan hun lippen als zij den heiligen oorlog tegen de Bolsjewiki en den anti-christ prediken.

Den meesten aanhang heeft een man, die ongeveer eenige maanden geleden in de omstreken van Nisjny Nowgorod is opgedoken en zich voor den czaar uitgeeft. Een honderd popen vergezellen hem. Hij verkondigt de boerenbevolking den aanstaanden val van de Bolsjewiki en het herstel van het czarisme. De Sovjetregeering heeft 100.000 roebel uitgeloofd voor dengene, die hem levend of dood aan haar overlevert.

Moedig Kamerlid.

Een sarcatisch Fransch weekblad *Le Canard enchaîné* deelt onderscheidingen uit. Nu is er een Kamerlid voor Parijs, Leboucq, die vaak schrikkelijk dreigende artikelen tegen de boches schreef omdat ze niet dadelijk de voorwaarden van Leboucq aannamen. Hij is ook in een of anderen binnenlandschen dienst gemobiliseerd en heeft zich nu pas laten fotografeeren op een oogenblik, dat hij in uniform het opgaan van een vliegeskader bijwoonde. De *Canard Enchaîné* deelt hem de volgende vermelding bij dagorder uit:

„Wonderbaarlijk Kamerlid. Heeft onversaagd het opgaan van een vliegeskader bijgewoond. Getroffen door een uitbarsting van .... belachelijkheid is hij niettemin standvastig op zijn post gebleven. Is nog in leven.

Max van Baden.

Gelijk men weet, is deze de man geweest, die in Duitschland de democratie invoerde en den wapenstilstand met de vijanden sloot. Slechts korten tijd heeft hij genoegen (?) beleefd van zijn Kanselierschap, aangezien hij het veld moest ruimen voor den socialist Ebert. Aangaande hem, die misschien nog wel eens op het politieke tooneel zal verschijnen, enkele bizonderheden.

Prins Max van Baden werd geboren op 10 Juli 1867. Hij is een zoon — de eenige zoon — van prins Wilhelm van Baden en prinses Marie, hertogin van Leuchtenberg en [illegible] Napoleon I, Eugène de Beauharnais.

Prins Max studeerde te Freiburg en te Heidelberg in de rechts- en staatswetenschappen en promoveerde te Leipzig in de rechten. Op 22-jarigen leeftijd trad hij als luitenant in dienst en na 20-jarigen diensttijd in verschillende rangen werd hij in 1909 tot generaal majoor benoemd. Twee jaren later nam hij ontslag uit den actieven militairen dienst en sedert heeft hij geen militair commando meer bekleed. Sedert 1907 was Prins Max president van de Badensche Eerste Kamer.

Prins Max is gehuwd met prinses Marie van Cumberland en veel heeft hij tot de verzoening van de Hohenzollern met de Welfen bijgedragen, welke het huwelijk van prinses Victoria, de dochter van Keizer Wilhelm met den zoon van den hertog van Cumberland, den tegenwoordigen hertog van Brunswijk, mogelijk maakte.

De luchtvaart der toekomst.

Schout-bij-nacht Robert Peary, van de marine der Vereenigde Staten, de ontdekker van de Noordpool, schreef laatst een artikel in de „Philadelphia Public Ledger" over de mogelijkheid van een trans-Atlantischen dienst per vliegmachine waaraan wij het volgende ontleenen:

„Als de vrede komt, zullen er voor den postdienst der toekomst, voor den politiedienst in de lucht, voor den luchtkustpatrouilledienst, voor het maken van landkaarten door middel der luchtphotographie, voor exploratie-doeleinden en het snelle transport van passagiers en goederen duizenden mannen en tienduizenden vliegmachines noodig zijn.

Zoowel de Entente als de thans vijandelijke landen hebben reeds bij wijze van proef een lucht-postdienst in Europa op touw gezet.

In Frankrijk en Engeland zijn commissies aan het werk, om plannen te maken voor het benutten hunner luchtvloten en het daarbij behoorend personeel na den oorlog.

Beieren stelt zich voor, een luchtdienst dwars door midden-Europa in te stellen en men zegt, dat Pruisen bezig is met de voltooiing van plannen voor een passagiers- en postdienst tusschen Hamburg en Constantinopel na den vrede.

Men heeft reeds vliegmachines gebouwd, die 25 passagiers kunnen vervoeren. Ook zijn er typen, die een snelheid van 200 Kilometer per uur kunnen bereiken, terwijl de record-langeafstandsvlucht zonder tusschenlanding op ruim 1600 Kilometer staat, of slecht ruim 300 Kilometer minder, dan de grootste breedte van den Oceaan tusschen Amerika en Europa, over de Azoren naar Newfoundland.

Engelsche autoriteiten hebben de meening geuit, dat het spoedig mogelijk zal zijn, in anderhalven dag van Londen naar Bagdad, naar New-York in twee en naar Ceylon in twee driekwart dagen te reizen.

Luchtroutes naar Indië, met tusschenstations en misschien landingsplaatsen worden reeds nu uitgewerkt.

De vlieger heeft reeds alle hinderpalen weten te overwinnen: woestijnen, zeeën en bergen. Het is nu iets bijna gewoons, een hoogte van zes en een halven Kilometer te bereiken en men is reeds herhaaldelijk de Alpen overgevlogen.

Geen redelijk mensch twijfelt er aan, of binnen enkele maanden zal men zeker den Atlantischen Oceaan per vliegtuig oversteken."

De spoorwegboot.

De „Germania" meldde, dat een Weensch ingenieur een eigenaardigen spoorwagon heeft geconstrueerd, half wagen, half boot, die bestemd is om het goederentransport mogelijk te maken over afstanden, waar spoorwegen, rivieren en kanalen elkander afwisselen. Het is een vierassige goederenwagen met 100 ton draagvermogen, die aan iederen trein aangekoppeld kan worden, maar ook door een ingebouwden motor kan worden voortbewogen. Is de wagen nu langs hellende rails in het water gereden, dan wordt de motor overgeschakeld op een paar schroeven en de wagen vaart als boot verder. Volgens vakbladen kleven deze nieuwe uitvinding nog eenige technische moeilijkheden aan, die echter niet onoverkomenlijk zijn.

In het jaar 2000.

Zooals bekend is, is sinds den aanvang van den oorlog in alle landen het aantal ambtenaren onrustbarend toegenomen, zoodat het zooals gewoonlijk, sommigen ongerust gemaakt, anderen tot spot heeft opgewekt. Tot de laatsten behoort het „Liverpoler, Journal of Commerce", dat er over fantaseert, hoe het er, indien de zaken op dezen voet voortgaan, in 't jaar 2000 in 't Vereenigd Koninkrijk wel zal uitzien.

„Alles in het gelukkige Engeland— schrijft het blad — staat onder staatstoezicht. De geruïneerde kooplieden zijn in een groot gebouw [illegible] een tehuis voor bankroete reeders zich te Liverpool bevindt. De meeste fabrikanten zijn naar Amerika of Australië verhuisd. Engeland wordt door 15.049.942 bureaucraten geregeerd en de overige bewoners moeten dagelijks 19 uren werken om de salarissen van al die ambtenaren te kunnen betalen. Op dezen achtergrond speelt zich in het bureau eener staatswerf een gesprek tusschen twee hooge ambtenaren af; zij spreken over het op handen zijnde van stapel-loopen van een groot schip, dat zooeven klaargekomen is, en waarop beide ambtenaren groote verwachtingen bouwen. Welnu, het schip loopt van stapel, maar als het eenmaal drijft, keert het zich om. De mast verdwijnt, de kiel komt boven. Het schip was topzwaar....

Ontzaglijke ophooping van graan in Australië.

„The Statist" schreef onlangs: „Het Landbouwkundig Instituut te Rome bevestigt de berichten over de geweldige tarwevoorraden in Australië. De bevrachters zijn het wachten op scheepsruimte moede geworden. Men schat, dat er meer dan 130.000.000 bushels in de pakhuizen op scheepsgelegenheid liggen te wachten, waarbij van den laatsten oogst nog 123.300.000 bushels zijn gekomen. Men kan zich moeilijk voorstellen, hoe het mogelijk is, zelfs bij de zorgvuldigste voorzorgsmaatregelen een zoo groote hoeveelheid graan voor de aanvallen van knaagdieren en wormen te bewaren. Het opstapelen van zoo enorme graanvoorraden moet den Australischen financiëelen huizen een zwaren last opleggen en het is te vreezen, dat de Australische landbouwers, door de onmogelijkheid om de laatste oogsten te verschepen, ontmoedigd, uit bezorgdheid voor dalende marktprijzen hun productie zullen verminderen.

Nauen-Nieuw-Zeeland.

Het tijdschrift van den bond van ingenieurs maakte kort geleden gewag van geweldige afstanden bij de draadlooze telegrafie. Op Hawai is 't hoofdstation voor draadlooze telegrafie van de Amerikaansche marine te Pearl Harbour geopend. Het heeft telegrammen gewisseld met Washington, dat ongeveer 8000 K.M. daarvan verwijderd ligt. Deze wel is waar aanzienlijke, maar reeds veelvuldig overbrugde afstand wordt in hooge mate overtroffen door de opname van draadlooze signalen die veel meer dan den dubbelen afstand doorloopen. Volgens een bericht van de *Auckland Weekly News* worden de door Nauen en andere plaatsen in Duitschland uitgezonden signalen door meerdere stations op Nieuw-Zeeland gehoord, vooral in Awanoei, waar zich blijkbaar het best ingerichte station der dominions bevindt. De afstand tusschen Nauen en Awanoei bedraagt ongeveer 19300 K.M., dus niet veel minder dan de helft van den equator.

Men ziet er een bevestiging in, dat Nauen het sterkste draadlooze station ter wereld heeft.